

Introduktion till detta dokument:

Detta dokument är en sammanfattning av de synpunkter som kommit fram i Överenskommelseprocessen genom workshops 8 respektive 29 maj 2018. I sammanfattningarna för den 8 maj finns allt material för respektive princip samlat utan sortering. För den 29 maj har vi sammanställt associerande synpunkter styckevis om flera synpunkter berört samma tema.

För varje princip finns även exempel på texter från andra regionala och lokala överenskommelsedokument. Observera att fler exempel finns i överenskommelsedokument som kan sökas fram på nätet.

1. Självtändighet och oberoende

Skåne: Idéburna organisationer i Skåne ska kunna ha en kritiskt granskande roll som röstbärare och opinionsbildare, utan att riskera samverkan eller sitt ekonomiska stöd i förhållande till det offentliga

VGR: Den sociala ekonomin är fri och oberoende. Parter inom den sociala ekonomin formulerar sitt uppdrag i samhället utifrån sin värdegrund och har rättighet att ge uttryck för synpunkter som skiljer sig från samverkande myndighet utan att organisationernas ställning påverkas

Örebro: Det civila samhället utgör både en förutsättning och ett uttryck för varje demokratiskt samhälle. Aktörer i det civila samhället formulerar sin verksamhet utifrån sin identitet och värdegrund. De ska kunna vara kritiskt granskande och verka självständigt i förhållande till kommunen, utan att riskera att mista ekonomiskt eller annat stöd

Norrköping: Det civila samhället utgör både en förutsättning och ett uttryck för varje demokratiskt samhälle. Aktörer i det civila samhället formulerar sin verksamhet utifrån sin identitet och värdegrund. De ska kunna vara kritiskt granskande och verka självständigt i förhållande till kommunen, utan att riskera att skada sina relationer eller att mista ekonomiskt eller annat stöd.

Sammanfattning från 8 maj

Tillit

I samverkan skapa tillit hos människor tex

Sammanfattning från 29 maj

Processledarnas anmärkning: Är oberoende rätt ord? Kanske prata med om jämbördighet mellan org., inklusive Regionen

Tydliggöra på vilket sätt vi är beroende av varandra, acceptera att vi är beroende av varandra för att få en fungerande ÖK. Alla organisationer är dock oberoende i förhållande till ÖK.

Självständighet och oberoende är en möjlighet i de verksamheter som bedrivs - motvikt mot att det idag ofta är bidragen som styr verksamheten

Bidrag kan skapa frihet

Starkt ömsesidigt förtroende

Förtroende genom ömsesidig organisation (HP)

Självständighet för vem? Internt eller mellan org?

Överenskommelsen måste vara så stark att personliga motsättningar inte påverkar

Krockar värdegrunder – vad händer då?

Logikerna är olika mellan ideella och politiskt styrda, lyssna in båda sidor

Principen gäller båda "sidorna". Ansvar - förståelse för andra parter

Vila på sin egen värdegrund men göra den transparent

Värdegrunden i ÖK kan inte skifta med ändrat politiskt styre i RÖ, värdegrunden är politiskt oberoende

Ha rätten att föra fram sina frågor utan företrädare

Frihet, oberoende transparens – bygger på tillit och tydlig värdegrund

Våga och kunna vara kritisk mot en samhällsprocess utan att det ses som något negativt

Kan eller bör Regionen agera självständigt och oberoende? (hoppas på nej...)

Processledarnas anmärkning: Poängtera beroendeställning gentemot varandra på ett positivt sätt (jämlighet)

Två ståndpunkter gällande denna princip:

- Ohållbar – motverkar ÖK

Kan man vara helt oberoende och självständig egentligen?

Kan för mycket självständighet splittra? Motsats till samverkan?

- Grundlag

Var och en självständig/oberoende men i ständig samverkan med andra

Jämbördighet och jämlighet

Ansvar och respekt

Grundläggande för att minska utvecklingen att civilsamhället har blivit en service för samhället. Viktigt att behålla sin kritiska röst!

2. Dialog

Skåne: Relationen mellan idéburna organisationer och offentliga aktörer ska präglas av ansvar, ömsesidighet och tillit. Målet med dialogen är att skapa förståelse och förtroende för varandra. Dialogen ska utgå från de olika aktörernas förutsättningar och ta tillvara de olika perspektiven och kompetenserna som finns inom de olika sektorerna.

Samverkansformerna ska vara öppna, regelbundet återkommande och präglas av ett inkluderande förhållnings- och arbetssätt.

VGR: Genom att ha dialogbaserade arbetssätt som är byggda på gemensamma viktiga frågeställningar så lyfter vi fokus från ekonomi till processer.

Örebro: En kontinuerlig dialog är en förutsättning för samverkan mellan kommunen och det civila samhället.

Norrköping: En kontinuerlig dialog är en bra och nödvändig grund för samverkan mellan kommunen och det civila samhället.

Sammanfattning från 8 maj

Två plus två är lika med fem- nätverk

Deltagande demokrati – inkluderad, lyssnad till, göra sin röst hörd

Relationsbyggande

Samverkan

Möjliggöra nya former av samarbeten

Hitta nya nätverk för att skapa samhörighet

Att innovativa strukturer kan uppstå

Gränsöverskridande samverkan

Delaktighet, demokrati

Gemensam grundsyn som plattform för att formulera en gemensam målbild

Gränsöverskridande samtal leder till gemensamma mål

Samsyn kring uppdrag/problem

Dela erfarenheter

Rätt personer behöver vara delaktiga och kanske styrande.

Engagemang, kunskap, nära koppling till människorna som man ska jobba med.

Sammanfattning från 29 maj

Dialog förutsätter att alla förstår språket

Hur använder vi de digitala möjligheterna för att kommunicera i ÖK och göra info tillgänglig?

Hur tar vi tillvara på skörden av dialogen?

Nätverk för att bära dialogen, bjuda in och säkerställa bredd

Ömsesidig dialog – ta och ge/lyssna och tala tydligt, ha respekt för olika åsikter och synpunkter

Kompletterande kompetenser – dela kunskaper och erfarenheter

Förutsättningar: lyssnande, nyfiken, positiv, flexibel

Flexibilitet innebär att vara öppen för nya infallsvinklar, ej skapa debatt

Tydlighet avseende syftet med att ses – är det info, dialog/workshop etc.

Hitta gemensam nivå i samtalet

Lära känna varandra, bygga förtroende

Lära känna varandras roller

Årliga dialogträffar med utgångspunkt ÖK – kunskaps- och erfarenhetsutbyte

Nätverk för korta kontaktvägar

Representation – mandat att föra dialog

Hur får vi in fler parter i vår dialog?

3. Kvalitet

Skåne: Den främsta kvaliteten i den idéburna sektorn är närheten till medlemmarna och brukarna och deras perspektiv. Offentliga aktörer har ofta lagstadgade krav på kvalitet i verksamheterna. När idéburna organisationer utför verksamhet på uppdrag av offentliga aktörer ska parterna enas om vilka kvalitetskrav som ska gälla. De metoder som utvecklas för att mäta kvalitet ska ta hänsyn till den idéburna sektorns särart och särskilda kvalitet

VGR: Offentlig sektor som samhällsstruktur är beroende av all den utveckling som sker i föreningslivet. Den ideella sektorn borgar för en god livskvalitet i samhället genom sitt lokala engagemang och ger förutsättningar för att regionens invånare utvecklas. Den ideella sektorn innebär också en kvalitetsaspekt för hållbar utveckling i lokalsamhället, för kulturutveckling och för social hållbarhet.

Örebro: Det civila samhällets aktörer avgör själva kvaliteten i sin egen verksamhet. När det civila samhällets aktörer utför verksamhet på uppdrag av kommunen, är det kommunen som avgör vilka krav på kvalitet som gäller för uppdraget.

Norrköping: Det civila samhällets aktörer avgör själva kvaliteten i sin egen verksamhet. När det civila samhällets aktörer utför verksamhet på uppdrag av kommunen, är det kommunen som avgör vilka krav på kvalitet som gäller för uppdraget

Sammanfattning från 8 maj

Gynnar medborgare i Östergötland
Skapa bättre strukturer tillsammans
Framtida samhällsutmaningar
Skapa mervärde för alla
Tillsammans kan vi höja kvalitén
Startkapital, stort eller litet är aldrig fel!
Att ha roligt

Sammanfattning från 29 maj

Anpassad mätning av kvalitet utifrån verksamhet och målgrupp; Syfte samt struktur för systematisk mätning och uppföljning innan verksamhet startar
Jämn service – långsiktighet – kostnadseffektivt
Medborgardialog för att förankra kvalitetsarbetet
Ökad dialog = ökad kunskap = ökad demokratisk kvalitet
Transparens ökar förtroende och mervärde

Beredskap för att möta problem
Uppföljning och utvärdering är viktigt för lärande och transparens. ERFA-möten
Samarbete med god kvalitet kan öka kvalitén på arbetet
Kvalitetet förutsätter fakta och erfarenhet (referenspunkt att mäta mot)

Mål för kvalitetsarbetet är att överträffa kundens förväntningar – mervärde

Att uppfylla principerna för ÖK ökar möjligheten för kvalitet

4. Långsiktighet

Skåne: Den idéburna sektorn i Skåne ska ges förutsättningar att planera långsiktigt och för en hållbar utveckling. En bred politisk förankring är viktig för att få en förutsägbarhet som möjliggör en långsiktighet vad gäller planering och arbete

VGR: Genom att skapa långsiktiga gemensamma strukturer kan vi möjliggöra för företrädare inom den sociala ekonomin att ta en tydligare roll i samhället utefter egna önskemål och förutsättningar. Den sociala ekonomin behöver synliggöras i redan etablerade strukturer

Örebro: Kommunen ska underlätta det civila samhällets planering genom att ha långsiktighet som grund. Bred politisk enighet om överenskommelsen är väsentlig för att fullfölja denna princip

Norrköping: Kommunen underlättar det civila samhällets planering genom att ha långsiktighet i dialogen som grund. Kommunens samverkan med det civila samhället utgår från en bred politisk förankring, där principer och inriktning är kända.

Sammanfattning från 8 maj

Balans mellan det långsiktiga och det kortsiktiga

Attraktiv region genom hopp och framtidstro

Att genom samverkan göra Östergötland till en bättre plats att leva

Hållbart samhälle

Förankring

Uthållighet och engagemang för att skapa ett långsiktigt samarbete

Uthållighet

Resurser

-tid, eldsjälar, pengar, plats, etc

- orka med admin etc

-lust och engagemang

(finns fördelar med brist; kan ge snabb verkstad)

Ansvar

Drivkraft

Engagerade medlemmar i föreningen

Sammanfattning från 29 maj

Tydlig gemensam målbild och vision, men rigga för flexibilitet, använda delmål

Hantera problem som kommer upp längs vägen, var beredd och ha struktur för att möta

Flexibel och snabba lösningar

Välkomna nya aktörer/org

Det måste finnas en tröghet för kontinuitet

Långsiktighet förutsätter politisk samsyn och delaktighet, tidsberoende över mandatperioder

Kräver resurser i form av bla. personal

Personoberoende

Förankring

Långsiktighet kräver struktur – vem för processen framåt?

Inte bara projekt, även ordinarie verksamhet

Anpassad långsiktighet beroende på innehållet i verksamheten/uppdraget

Anpassade avtal beroende på uppdrag, ex. flerårsavtal eller månader

Juridiken sätter käppar i hjulet

Fortsatta dialoger, kontinuitet, bygga samspel

Uppföljning och avstämning återkommande – vem får uppdrag att bevaka detta? I

verksamheter och för hela ÖK, fira goda resultat och dela goda exempel

Stabil grund där vi är eniga, genomtänkt, ej fram-stressad

God förankring i den egna organisationen

Ladda in ÖK-principer i befintliga överenskommelser och avtal

RÖ måste bygga in ÖK i sin organisation/skriva in i styrdokument. ”Ställa den på samma hylla som RUPen”

5. Öppenhet och insyn

Skåne: Det ömsesidiga förtroendet och tilliten mellan idéburna och offentliga aktörer i Skåne bygger på viljan till öppenhet. För att parternas uppdrag ska kunna fullföljas krävs tillgänglig information och öppenhet i såväl offentlig som idéburen sektor.

VGR: Det ömsesidiga förtroendet mellan Västra Götalandsregionen och den sociala ekonomin bygger på viljan till öppenhet. För en ökad delaktighet behöver språket förenklas och vara enhetlig så att vi får en större förståelse för varandras verksamheter.

Örebro: Samverkan mellan kommunen och det civila samhället ska bygga på tillgänglighet till information och vilja till öppenhet mot varandra och medborgarna om sina respektive verksamheter. Parterna har ändå rätten att bedöma gränserna för sin öppenhet.

Norrköping: Samverkan mellan kommunen och det lokala civila samhället bygger på tillgänglighet till information och en vilja till öppenhet mot varandra och mot medborgarna om sina respektive verksamheter. Aktörerna bedömer gränserna för sin öppenhet.

Sammanfattning från 8 maj

Skapa trygghet för att våga ta första steget

Möjlighet att påverka

Formalisera medborgarnas inflytande över sitt eget samhälle; tydlighet, rättvisa och transparens

Påverka; driva intressepolitiska frågor

Medborgar-skapande

Samverkan måste prioriteras i alla led

-Tydliga spelregler

-”ge och ta”-kultur

Relationer som bygger på tillit och förtroende

Relationer

-öppenhet

-gemensam värdegrund

-förtroende

-respekt

-jämsällldhet

Lyfta fram varandras goda idéer och resultat

Öppenhet

29 maj

Förutsättning för demokrati

Tydlighet internt och externt, handlingsplan

Tydliga skrivningar och regler, enkelt språk

Rak kommunikation, nåbara

Lyft fram goda idéer som gynna medborgaren

Medborgardialog

Motverka stuprören och att det blir ”tungrott”

Gemensam målbild, gemensamma tydliga mål
Visa vad vi gör för nytta med Överenskommelseprocessen
Tolkningsföreträde – vem bestämmer? Hela processen måste vara öppen!

Struktur och organisation
Ej personbundet
Upphandling – lagstiftning – konkurrens?
Regler
Möjlighet att påverka, tydlig ingång i "byråkratin"

Tillit och förtroende, ärlighet

Respekt och förståelse för varandras uppdrag och förutsättningar
Motverka diskriminering (intersektionalitet)

Vi, inte vi-och-dem
Inkludering
Fler informella nätverk, hur får vi med dem som inte är organiserade eller har anställda?

Nyfiken och lärande

Transparens, öppenhet för medborgaren
Tillgänglig information och data
Våga vara transparenta

Öppenhet och vilja att förstå, lyssna och samverka
Att bjuda på sin kunskap och delge varandra erfarenheter och konklusioner

6. Mångfald

Skåne: Tillsammans ska vi bidra till och underlätta framväxten av nya organisationer och utförare samt olika former av samverkan och avtal. Med mångfald menar vi att samhället ska välkomna idéburna organisationer och utförare med olika värdemässiga och metodologiska utgångspunkter och med olika lösningar på samhällets utmaningar. Olikheten ska betraktas som en tillgång hos den mångfald av idéburna organisationer som bygger på demokratiska värden

VGR: Genom en överenskommelse tar vi ett gemensamt ansvar och välkomnar olika utgångspunkter. Överenskommelsen ska lägga en grund för ökad tolerans, inkludering och bygga på demokratiska värden. Ett stort utbud av aktörer inom de olika verksamhetsområdena ger förutsättningar för lösningar som hjälper till att bryta socialt utanförskap – sitt eget eller någon annans.

Örebro: Det civila samhället bidrar till mångfald genom att ge individen fler möjligheter att utöva sitt engagemang och sina intressen. Kommunen ska därför stödja det civila samhället och underlätta förutsättningarna för framväxt av nya aktörer.

Norrköping: Det civila samhället bidrar till mångfald genom att ge individen fler möjligheter att utöva sitt engagemang och sina intressen. Kommunen stödjer därför det civila samhället samt underlättar för och skapar förutsättningar så att denna princip kan fullföljas

Sammanfattning från 8 maj

Minska avstånd, öka förtroendet – alla resurser behövs

Engagera flera

Ensam är inte stark

Inkludering och arbete

Vi har olika resurserkunskap, kontaktytor, medel som kan gagna andra organisationer

Öppenhet och mångfald

Kompletterade kompetenser

Respekt för olika

Sammanfattning från 29 maj

Kompletterande kompetenser

Förståelse för olika förutsättningar

Engagemang, ansvar, respekt

Mångfald, variation skapar möjligheter

Inspirerar till utveckling

Ha med mångfald i alla nivåer och processer, kräver tid och resurser

Breddande nätverk ger ökad förståelse för varandra

Många perspektiv för verksamhet och information

Nå ut brett, reflektion kring vilka som inkluderas av tillgängligheten Öppenhet för alla som vill engagera sig och organisera sig

Former för att inkludera även mindre organisationer

Förteckning av org./mångfald i ÖK, tillgänglighet fysiskt och mentalt

Tätort och mångfald (till Handlingsplan?)

Respekt för olika, ifrågasätta normer

Jämlikhet, icke-exkluderande, reflektion kring extremism

Redo att släppa trygghets-zonen, lyfta blicken

Mångfald skapar trygghet genom identifikation/igenkänning

7. Innovation

Innovare = att förnya. Innovation betyder något nytt, nyhet, förändring, vanligen till det bättre, att det verkar lovande eller har visat sig fungera. Innovationer har inte tidigare tänkts ut eller tillämpats av någon annan. "Nytänk"

Sammanfattning från 8 maj

Innovation

- samverkan
- nya konstellationer
- nya tankar
- nya möten
- nya idéer
- nya verksamheter

Varje organisation har stor möjlighet att stärkas också

Kreativitet och utveckling

Nya lösningar för samhällsförbättring

Att innovativa strukturer kan uppstå

Göra mötet mellan det offentliga och det civila mer flexibelt och transparent

Framtida innovationer för ökad välfärd

Ett samarbete som bygger på relationer där vi "ger och tar"

Använd nätverken, använd tidigare erfarenheter för att identifiera nya arbetssätt

Öppet sinne för att lösa ett gemensamt problem/utmaning

Ett öppet sinne och ett lyssnande förhållningssätt

Mod att förändra (utvecklingsdriv)

Sammanfattning från 29 maj

5 helix

Måste den som presenterar en innovation också genomföra?

Effektiv användning av kunskap, erfarenhet, kompetens kan tillvaratas för att lösa samhällsutmaningar

Lita på det beprövade men ha en öppenhet för det nya

Bryta invanda mönster

Nya lösningar på gamla problem

Tillvarata kreativitet och olikhet

Bryta upp organisationsstrukturer, ex mer inriktning på individ-/medlems-/medborgarnytta

Tillsammans i nya konstellationer

Se bortom normer, innovationer kan komma från oväntat håll och från oväntad part

Lösa problem ihop – större arena

Bryt logiska kedjan

Diskussioner mellan olika, motsatser?

Former för tillsammansskapande möten och arbetsätt

Förändring – motstånd – medkraft

Kreativa former för tillsammans-skapande möten och arbetsätt, tex. Disneymodellen (drömmaren, realisten och kritikern)

Teknik kan vara en innovativ möjlighet, kan även utgöra ett hinder om man söker digitala lösningar där de inte behövs

Dela goda exempel via You Tube

Samarbete kring nya tankar och idéer, hitta nya mötesformer och arbetsformer

Lära av varandra

Sprida goda exempel

”gammalt hos mig är innovativt hos dig”, använda varandras kunskap i eget sammanhang, dela erfarenheter

Använda varandras ytor för möten, bjuda in varandra till samskapande/samverkan i ordinarie verksamhet

Mod att våga

Mod, att våga: prova, göra fel, omtag, tillit

Släppa gamla mönster, våga tänka nytt, hur kan vi framledes bäst samverka för att driva utvecklingen och samhällsnyttan framåt?

Samhällsförbättring sker genom goda idéer som människor i innovativa konstellationer vågar testa

8. Tydlighet

Tydlighet: distinkthet, åskådlighet, begriplighet, lättfattlighet, påtaglighet, obestriddighet, klarhet

Mandat: påbud, dekret, förordning; bemyndigande; medlem av representativa

Sammanfattning från 8 maj

Ringa in olika roller

Att det finns tydliga förväntningar på varandra

Tydligt syfte och mål

-Gemensam förståelse för uppdraget

-Tydligt och konkret

Hitta plattformar där man kan arbeta. Lokaler?

Engagemang: Organisation och individ; mandat/påverkan (skiss)

Mandat

-Rätt person/instans/nivå öppnar dörrar och minskar trösklar

-Bred samverkan/många olika kan nå brett även med något smalt

Rätt personer behöver vara delaktiga och kanske styrande.

Engagemang, kunskap, nära koppling till människorna som man ska jobba med

Förenad kompetens och samlade resurser

Sammanfattning från 29 maj

Grundfundament!

Syfte och mål, funktion

Målet/målen, ömsesidig respekt, öppenhet

Yttre ramar tydliga med mer fritt innehåll, tex målet i stort klart men resan dit väldigt fri

Tydligt syfte och mål som går att utvärdera

Konkret syfte och mål

Målbild, vart ska vi? Med vilka färdmedel? Förväntningar?

Vad ska vi göra? Avgränsningar

Tydlighet i mål och delmål

Tidsplan

Vad och varför

Tydlighet är att veta vad vi gör och ska göra, dvs förväntningar

Tydlighet avseende vad ÖK innefattar, och vad den inte omfattar (avgränsning)

Det är ofta otydlighet som stjälper projekt, ständigt pågående samtal behövs

Inte bara vackra ord – hur? Vad? Hur mycket? När? Vem?

Konsekvens

Harmoniserad kommunikation

Tydlighet i vad och varför, hur

Kartlägga intresseområden och ansarsområden, delområden för ökad tydlighet

Vi önskar aktion – inte bara adm. och ord

Konkreta förslag

Roller/mandat – Rättigheter och förutsättningar
Ett tydligt formulerat uppdrag med riktlinjer och
förväntningar/ansvarsområden/skyldigheter som ställs på de samverkande parterna ger
riktning och bättre förutsättningar för ett lyckat resultat

Spindeln i nätet, viktig roll

Tydligt mandat

Trycka på förnyelse/innovation

Olika roller, olika kompetenser, olika regelverk

Personer som kan ta beslut i samverkan

Mandat SE UPP?

Vad förväntas, vilken roll och vad innebär den rollen?

Tydlighet i fördelning av uppgifter

Ansvar

Samma besked oberoende av vem man frågar/Infokälla = Det ska
vara så tydligt så att alla hela tiden kan följa med i skeendet inom ÖK = Transparens

Alla måste hjälpas åt att sprida info inom sin egen organisation!

Gemensam bild

Rak, tydlig som alla förstår

Hitta gemensam plattform

Roller – gemensam bild

Struktur vs innovation?

Olika typer av strukturer kräver kommunikation/dialog

Innovation är garanten för att inarbetade strukturer inte ska verka hämmande

Vad händer sedan?

Vägen efter ÖK – vad händer sen?

Vad händer vid politiska skiften?

Genomsyra allt – ingen egen princip?

Tydlighet = Öppenhet och insyn?

Utanför principerna – mål och uppföljning, förväntningar, kvalitet, uppföljning,
överens/enlighet

Tydlighet är en metod i processen, mycket viktig

Öppenhet & insyn, dialog, långsiktighet – alla förutsätter förankring och tydlighet. Ej
nödvändig som princip

Grundförutsättning